

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-38-03

Druk nr 1478
Warszawa, 3 kwietnia 2003 r.

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru.

Projekt podstawowego aktu wykonawczego do ustawy zostanie przekazany niezwłocznie po zakończeniu prac nad jego przygotowaniem.

Pilne uchwalenie ustawy zmieniającej organizację zaopatrywania krajowego rynku w cukier umożliwi Agencji Rynku Rolnego uniknięcie w 2003 r. wydatkowania około 735 mln zł.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia.....

o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru

Art. 1. W ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o regulacji rynku cukru (Dz. U. Nr 76, poz. 810, Nr 122, poz. 1322 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1086) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) kwota A cukru – ilość cukru buraczanego, jaka może być wyprodukowana w danym roku rozliczeniowym i wprowadzona na rynek krajowy w okresie od dnia 1 października danego roku rozliczeniowego do dnia 30 września następnego roku rozliczeniowego,”

b) po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) kwota A izoglukozy i kwota A syropu inulinowego – ilość odpowiednio izoglukozy i syropu inulinowego, jaka może być wprowadzona na rynek krajowy,”

c) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) kwota B cukru – ilość cukru buraczanego, jaka może być wyprodukowana w danym roku rozliczeniowym i wprowadzona na rynek krajowy w okresie od dnia 1 października danego roku rozliczeniowego do dnia 30 września następnego roku rozliczeniowego lub wyeksportowana z dopłatami w okresie roku rozliczeniowego, na który została ustalona,”

d) po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:

„9a) kwota B izoglukozy i kwota B syropu inulinowego – ilość odpowiednio izoglukozy i syropu inulinowego, jaka może być wprowadzona na rynek krajowy albo wyeksportowana z dopłatami,”;

2) w art. 6:

a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Producent cukru, któremu przyznano limity A i B cukru, składa Prezesowi Agencji Rynku Rolnego sprawozdania dotyczące:

- 1) ilości wyprodukowanego, przechowywanego i sprzedanego cukru A, B i C za poprzedni miesiąc – w terminie 25 dni po zakończeniu każdego miesiąca,
- 2) produkcji cukru A, B i C za dany rok rozliczeniowy – w terminie do dnia 31 października po zakończeniu danego roku rozliczeniowego,
- 3) dokonanego do dnia 30 września obrotu cukrem A, B i C – w terminie do dnia 31 października po zakończeniu danego roku rozliczeniowego,
- 4) wysokości marży przetwórczej, wydatku cukru, przychodów ze sprzedaży melasy oraz kosztów transportu buraków cukrowych – w terminie do dnia 31 października po zakończeniu danego roku rozliczeniowego.

4. Producent izoglukozy lub syropu inulinowego, któremu przyznano limity A i B izoglukozy lub syropu inulinowego, składa Prezesowi Agencji Rynku Rolnego sprawozdania dotyczące:

- 1) produkcji, wielkości zapasów oraz sprzedaży izoglukozy A, B i C lub syropu inulinowego A, B i C – w terminie 15 dni po zakończeniu każdego miesiąca,

2) produkcji i obrotu izoglukozy A B i C lub syropu inulinowego A, B i C – w terminie 30 dni po zakończeniu danego roku rozliczeniowego.”,

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw rynków rolnych, po zasięgnięciu opinii Prezesa Agencji Rynku Rolnego, określi, w drodze rozporządzenia, wzory sprawozdań, o których mowa w ust. 3 i 4, mając na względzie możliwość uzyskania informacji od producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego w zakresie wielkości produkcji, dokonanej w danym miesiącu sprzedaży oraz posiadanych zapasów cukru buraczanego, izoglukozy lub syropu inulinowego.”;

3) w art. 7:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Cukier C, izoglukoza C i syrop inulinowy C, wyprodukowane w danym roku rozliczeniowym, muszą zostać wyeksportowane w postaci nieprzetworzonej lub w wyrobach o zawartości cukru co najmniej 20% w przeliczeniu na cukier biały, w terminie do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym przypada koniec danego roku rozliczeniowego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Opłaty sankcyjne, o których mowa w ust. 3, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają przepisom ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.¹⁾).”;

4) w art. 15 uchyla się ust. 2-2c;

5) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Producenci cukru, izoglukozy lub syropu inulinowego wpłacają do Agencji Rynku Rolnego opłaty cukrowe w wysokości:

- 1) 2% ceny interwencyjnej w odniesieniu do ilości wyprodukowanego cukru A, izoglukozy A oraz syropu inulinowego A,
- 2) 32% ceny interwencyjnej w odniesieniu do ilości wyprodukowanego cukru B, izoglukozy B oraz syropu inulinowego B.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 1, ustala się:

- 1) w przypadku izoglukozy — po przeliczeniu na suchą masę,
- 2) w przypadku syropu inulinowego — w przeliczeniu na ekwiwalent cukru buraczanego przez zastosowanie współczynnika 1,9.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a -5c w brzmieniu:

„5a. Producenci cukru, izoglukozy lub syropu inulinowego, którzy nie wpłacili do Agencji Rynku Rolnego opłat cukrowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązani wnosić opłaty w wysokości 150% każdej z należnych opłat cukrowych.

5b. Decyzję w sprawie opłaty, o której mowa w ust. 5a, wydaje Prezes Agencji Rynku Rolnego.

5c. Do postępowania w sprawie opłaty stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

6) dodaje się art. 24 w brzmieniu:

„Art. 24. Ustawa traci moc z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

-
- 1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, Nr 116, poz. 1216, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 110, poz. 1189, Nr 125, poz. 1368 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387).

UZASADNIENIE

Realizowana obecnie ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o regulacji rynku cukru (Dz. U. Nr 76, poz. 810, Nr 122,

poz. 1322 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1086) zawiera wiele uchybień oraz nieprawidłowości, które były podstawą do wszczęcia postępowania legislacyjnego w 2002 r., mającego na celu ich wyeliminowanie. Opracowana w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nowelizacja ww. ustawy była przedmiotem uzgodnień międzyresortowych i konsultacji z organizacjami społeczno-zawodowymi, w tym z organizacjami reprezentującymi plantatorów buraków cukrowych i producentów cukru. W grudniu 2002 r. przedstawiciele plantatorów oraz producentów cukru wystąpili o dodatkowe konsultacje projektu ustawy o rynku cukru. Biorący udział w konsultacjach opowiedzieli się za nowelizacją ustawy.

Na podstawie obecnie obowiązującej ustawy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wydał decyzje producentom cukru w sprawie limitów produkcji cukru i izoglukozy na rok rozliczeniowy 2003/2004, które były podstawą do wydania plantatorom praw do uprawy i dostawy buraków cukrowych oraz zawarcia umów kontraktacji.

Biorąc powyższe pod uwagę, jak również wydłużenie się okresu konsultacji (na wniosek organizacji plantatorów i producentów cukru) oraz zbliżające się wstąpienie Polski do UE (rok rozliczeniowy 2004/2005) celowe wydaje się dokonanie wyłącznie niezbędnych zmian w przepisach obecnie obowiązującej ustawy o regulacji rynku cukru.

Nowelizacja ustawy obejmuje zatem:

- 1) zmianę definicji kwoty A i kwoty B. Proponuje się, aby kwota A cukru oznaczała tę ilość cukru buraczanego, jaka może być wyprodukowana w danym roku rozliczeniowym i wprowadzona na rynek krajowy w okresie od dnia 1 października danego roku rozliczeniowego do dnia 30 września następnego roku rozliczeniowego, a kwota B cukru — tę ilość cukru

buraczanego, jaka może być wyprodukowana w danym roku rozliczeniowym i wprowadzona na rynek krajowy w okresie od dnia 1 października danego roku rozliczeniowego do dnia 30 września następnego roku rozliczeniowego lub wyeksportowana z dopłatami w okresie roku rozliczeniowego, na który została ustalona.

Zaproponowany przepis dotyczący przesunięcia sprzedaży cukru na I kw. następnego roku rozliczeniowego pozwoli na odejście od konieczności zakupów cukru przez Agencję Rynku Rolnego, z przeznaczeniem na zaopatrzenie rynku krajowego w okresie od dnia 1 lipca do dnia 30 września, tj. w okresie, kiedy w Polsce nie jest produkowany cukier. Istniejąca obecnie luka w zaopatrzeniu spowodowałaby konieczność zaangażowania środków budżetowych przez Agencję Rynku Rolnego. Dzięki przedłużeniu o jeden kwartał okresu sprzedaży cukru w ramach kwot A i B bezpośrednio przez producentów cukru, uniknie się wydatkowania ze środków budżetowych w 2003 r. ca 735 mln zł,

- 2) zobowiązania producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego do przekazywania do Agencji Rynku Rolnego comiesięcznych i rocznych informacji dotyczących obrotu tymi towarami. Obecnie brak tego zapisu uniemożliwia wykonywanie zadań dotyczących monitoringu rynku cukru, które ustawodawca nałożył na Agencję Rynku Rolnego. Obowiązek prowadzenia sprawozdawczości nie wpłynie na wzrost kosztów ponoszonych przez producentów,
- 3) zmianę przepisu dotyczącego przeznaczenia cukru C. Proponuje się przywrócenie przepisu stanowiącego, że cukier C wyprodukowany w danym roku rozliczeniowym powinien zostać wyeksportowany w postaci nieprzetworzonej lub w wyrobach o zawartości cukru buraczanego nie mniejszej niż 20% w przeliczeniu na cukier biały, w terminie do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym przypada koniec danego roku rozliczeniowego.

W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o regulacji rynku cukru został wykreślony zapis umożliwiający eksporterom rozliczanie cukru

C w produktach zawierających powyżej 20% cukru. Dotychczasowe przepisy w tym zakresie uniemożliwiają wsparcie eksportu cukru w postaci przetworzonej. Wprowadzenie w życie tych przepisów spowodowało krytykę ogromnej rzeszy producentów żywności przetwarzających cukier.

Wskazywane negatywne następstwa nowelizacji ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. w tym zakresie to m.in.:

- 1) całkowite zastąpienie cukru C wykorzystywanego dotychczas przez znaczących eksporterów produktów gotowych, zawierających ponad 20% cukru w wyrobie, przez cukier importowany w ramach procedury uszlachetnienia czynnego w systemie ceł zwrotnych lub zawieszonych,
- 2) rezygnacja małych i średnich producentów, nie korzystających z procedur uszlachetniania czynnego, z eksportu wyrobów zawierających ponad 20% cukru z uwagi na znaczne pogorszenie rentowności tego eksportu,
- 3) zmniejszenie łącznego popytu na cukier krajowy oraz pośrednio zwiększenie jednostkowych kosztów stałych produkcji, jak również zmniejszenie dochodów plantatorów buraków cukrowych.

Proponowany przepis będzie miał znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności polskich producentów wytwarzających produkty zawierające cukier.

W dotychczasowym art. 17 w ust 1. dotyczącym dokonywania opłat przez producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego został użyty wskaźnik 1,9 w stosunku do izoglukozy. Wskaźnik ten powinien dotyczyć wyłącznie syropu inulinowego. W odniesieniu do izoglukozy wysokość opłat powinna być ustalona w przeliczeniu na suchą masę,

- 4) zmianę przepisu dotyczącego obowiązywania ceny interwencyjnej cukru. W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o regulacji rynku cukru został rozszerzony zakres podmiotów, które są obowiązane stosować pod groźbą sankcji cenę interwencyjną cukru.

Przepis ten praktycznie nie jest realizowany, ponieważ ustawodawca nie wskazał organów upoważnionych do dokonywania kontroli podmiotów zajmujących się obrotem cukrem na rynku krajowym, zobowiązanych do stosowania tej ceny.

Ponadto przepis ten powoduje stały nacisk producentów cukru na podwyższanie ceny interwencyjnej cukru, w celu „przerzucenia” kosztów regulacji rynku cukru na Agencję Rynku Rolnego. Działania te są nieekonomiczne i niezgodne z przepisami obowiązującymi w krajach UE w tym zakresie. W UE cena interwencyjna cukru jest stosowana wyłącznie przez Agencje Interwencyjne (ostatni zakup cukru w ramach interwencji miał miejsce ponad 20 lat temu i dotyczył minimalnej ilości cukru), a cena interwencyjna jest niższa niż cena rynkowa cukru,

5) proponuje się wprowadzenie sankcji dla producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego w przypadku niedokonywania przez nich opłat przeznaczonych na dopłaty do eksportu. Producenci cukru, izoglukozy lub syropu inulinowego, którzy nie wpłacili na wydzielony rachunek Agencji Rynku Rolnego opłat cukrowych, będą podlegać opłacie w wysokości 150% należnych opłat cukrowych.

Obecnie, w wyniku braku tego przepisu, znaczna część producentów cukru nie wpłaca na rachunek Agencji Rynku Rolnego określonych w ustawie opłat cukrowych.

Wejście w życie projektu nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Projekt ten będzie realizowany przede wszystkim przez producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego, eksporterów cukru, jak również przez ministra właściwego do spraw rynków rolnych oraz Agencję Rynku Rolnego.

Proponowane zmiany nie będą mieć wpływu na regiony, w których areał upraw buraków cukrowych jest znaczący.

Projekt został przesłany do zaopiniowania przez związki reprezentujące plantatorów buraków cukrowych i producentów cukru, jak również inne związki zawodowe rolników i społeczno-zawodowe organizacje rolników.

Związek Plantatorów Buraków Cukrowych nie zgłosił uwag do projektu nowelizacji, natomiast organizacje

reprezentujące producentów cukru zgłosiły uwagi, których realizacja byłaby sprzeczna z zapisami polskiej listy koncesyjnej do WTO (subwencje stosowane do eksportu cukru A i C). Zmiany w przepisach ustawy o regulacji rynku cukru są zgodne z obecnymi zobowiązaniami Polski do WTO oraz polską listą koncesyjną, która przewiduje, że maksymalna wielkość subsydiowanego eksportu cukru w 2003 r. może być taka, jak w ostatnim roku okresu implementacyjnego (2000), tj. na poziomie 104,4 tys. ton.

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie zgłosił uwag do projektu.

Wprowadzenie zawartych w projekcie przepisów umożliwi producentom cukru zaopatrywanie rynku krajowego w I kw. następnego roku rozliczeniowego. Agencja Rynku Rolnego nie będzie tym samym zmuszona do zaangażowania środków finansowych (szacowane w kampanii 2002/2003 w wysokości ca 735 mln zł) niezbędnych do zakupu cukru koniecznego do zaopatrzenia rynku wewnętrznego w okresie lipiec-wrzesień (tj. pierwszego kwartału roku rozliczeniowego), kiedy brak jest surowca do produkcji cukru. Ponadto Agencja Rynku Rolnego będzie mogła podjąć działania mające na celu monitoring rynku cukru.

Rządowe Centrum Studiów Strategicznych uważa, że proponowana ustawa jest niezbędna. Wprowadzenie obowiązku przesyłania przez producentów cukru, izoglukozy i syropu inulinowego do Agencji Rynku Rolnego comiesięcznych informacji dotyczących obrotu produkowanymi towarami przyczyni się do lepszego nadzoru nad rynkiem cukru, co będzie korzystne zarówno dla producentów jak i konsumentów. Ponadto eksporterzy produktów korzystających z cukru, izoglukozy i syropu inulinowego C odniosą korzyści.

Przepisy ustawy o regulacji rynku cukru będą obowiązywać do czasu wstąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zgodnie z zawartymi w Narodowym Programie Przygotowania do Członkostwa zapisami w obszarze rolnictwo – cukier nie są przewidywane okresy przejściowe. Od dnia akcesji Polska będzie stosować przepisy podstawowego Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1260/2001 z dnia 19 czerwca 2001 r. oraz innych aktów prawnych regulujących rynek cukru w UE.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Sokr. Min. DH/949 /2003/DPE-dlb

Warszawa, 25 marca 2003 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionym projektem ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru (pismo RM-10-38-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Podstawowym aktem prawa Unii Europejskiej regulującym problematykę wspólnej organizacji rynku cukru jest Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1260/2001 z 19 czerwca 2001r. (Dz. Urz. WE nr L 178, 30.06.2001).
- II. Zgodnie z Art. 249 (dawny art. 189) Traktatu Rzymskiego rozporządzenie ma zasięg ogólny, obowiązuje w całości i stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich. Zabezpieczeniem dla powyższej zasady bezpośredniego stosowania tego rodzaju przepisów jest całkowity zakaz ich transpozycji do prawa krajowego, na przykład poprzez powtarzanie ich postanowień w aktach prawa krajowego. Skrupulatne przestrzeganie tej reguły jest niezbędnym warunkiem jednoczesnego i jednolitego stosowania rozporządzeń wspólnotowych na całym terytorium Wspólnot. Zasadę tę potwierdził również Trybunał Sprawiedliwości w swoim orzecznictwie.

- III. Powyżej opisana zasada nie ma natomiast zastosowania w przypadku gdy rozporządzenie, w sposób bezpośredni lub pośredni, przewiduje wydanie przez państwa członkowskie pewnych przepisów wykonawczych, które będą podlegały kontroli, co do ich zgodności z rozporządzeniem przez sądy krajowe. Państwa członkowskie mogą również wydawać potrzebne instrukcje, dotyczące wykonania przepisów rozporządzenia, ale nie mogą przyjmować przepisów, mających charakter obligatoryjny, interpretujących rozporządzenie (np. Orzeczenie ETS z 31. 01. 1978, w sprawie nr C-9477). Wydawane przez Państwa członkowskie przepisy „wykonawcze” powinny więc obejmować wyłącznie kwestie dotyczące np. przyznania wskazanym instytucjom odpowiednich kompetencji, stworzenie ew. koniecznych procedur do ich wykonywania, wprowadzenie systemu sankcji, jeżeli przewiduje to rozporządzenie wspólnotowe.
- IV. Zarówno projektowana zmiana ustawy jak i obowiązująca ustawa zawierają przepisy wykraczające poza tworzenie ram organizacyjno-prawnych koniecznych do funkcjonowania systemu, dokonując pełnej transpozycji aktów prawnych mających bezpośrednie zastosowanie po akcesji, tj. rozporządzeń w przedmiotowym obszarze regulacji rynku cukru. Jednakże w obecnej wersji projektu ograniczono obowiązywanie tych przepisów do okresu przedakcesyjnego. Tym samym uwzględniono uwagi zawarte w piśmie Sekretarza komitetu integracji Europejskiej z dn. 12 lutego br. nr Sekr. Min. DH/459/2003/DPE-dlb.
- V. **W konkluzji należy stwierdzić, iż projekt ustawy o zmianie ustawy o regulacji rynku cukru nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem.

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Andrzej Chodkowski
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi